

Klinisch onderzoek Post-COVID - Patiëntvragen

Datum geplaatst: 15 mei 2024

Deadline: **26 juni 2024, 14.00 uur**

Inhoud

1. Samenvatting	1
2. Doel subsidieoproep.....	1
3. Voorwaarden en verplichtingen.....	2
3.1. Voorwaarden	2
3.1.1. Wie kunnen er aanspraak maken op subsidie?	3
3.1.2. Staatssteun voorkomen	3
3.1.3. Samenwerking en bijdrage van derden.....	3
3.1.4. Welk bedrag kunt u aanvragen?	4
3.1.5. Praktische voorwaarden.....	5
3.2. Verplichtingen	5
4. Beoordeling en prioriteitstelling	5
4.1. Beoordelingsprocedure	5
4.2. Relevantiecriteria	6
4.3. Kwaliteitscriteria.....	7
4.4. Prioriteitstelling	7
5. Indienen.....	8
5.1. Indiening via Mijn ZonMw	8
5.2. Tips	8
5.3. Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag	8
5.4. Inhoudelijke vragen	8
5.5. Technische vragen	8
5.6. Downloads en links.....	8
6. Bijlagen.....	8
Bijlage 1 – Staatssteun – DAEB.....	9

1. Samenvatting

Wie

De volgende partijen kunnen aanspraak maken op (een gedeelte van de) subsidie:

1. Nederlandse onderzoeksorganisaties in de zin van het EU staatssteunrecht¹.
2. Uitvoerders van een wettelijke taak/belangenorganisaties die voor dit project belangenbehartigende activiteiten uitvoeren, zoals patiëntenorganisaties. U moet in de subsidieaanvraag aangeven welke wettelijke taak of belangenbehartigende activiteiten u in dit verband uitvoert.
3. Nederlandse zorginstellingen²
4. Nederlandse private partijen (met winstoogmerk)

Waarvoor

Deze oproep heeft als doel invulling te geven aan de belangrijkste onderwerpen op het gebied van klinisch onderzoek naar post-COVID vanuit het patiëntperspectief. Deze onderwerpen zijn geïdentificeerd in de achterbanraadpleging van patiëntorganisaties Long Covid Nederland, Kinderen met Long Covid en PostCovid NL. De oproep richt zich specifiek op onderzoek naar de behandeling van de meest beperkende klachten die ervaren worden door patiënten met Post-COVID. De projecten dienen aansluiting te vinden bij het onderzoeks- en expertisenetwerk post-COVID (Post-COVID Netwerk Nederland). Het streven is om ten minste 1 onderzoek gericht op kinderen met post-COVID te financieren.

Wat

Het totale beschikbare subsidiebudget in deze subsidieronde bedraagt €6.000.000,- met een maximale looptijd van 24 maanden. Het project moet tevens afgerond zijn op 31 december 2026, conform de looptijd van het post-COVID programma. Het project dient zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk 2 maanden na honorering, van start te gaan.

Wanneer

Deadline indienen uitgewerkte subsidieaanvraag	26 juni 2024, 14.00 uur
Ontvangst beoordelingen referenten	23 juli 2024
Deadline indienen wederhoor	13 augustus 2024, 14.00 uur
Besluit	Eind oktober 2024
Uiterlijke startdatum	Zo snel mogelijk, doch uiterlijk 2 maanden na honorering
Uiterlijke datum van afronden project	31 december 2026

Een interview is onderdeel van het beoordelingstraject van uw subsidieaanvraag. Van het interview wordt een geluidsopname gemaakt. Na afloop van de beoordelingsprocedure wordt de geluidsopname vernietigd.

2. Doel subsidieoproep

Deze oproep maakt onderdeel uit van het onderzoeksprogramma post-COVID en richt zich op de belangrijkste onderwerpen op het gebied van klinisch onderzoek post-COVID vanuit het patiëntperspectief, zoals geïdentificeerd in [de achterbanraadpleging](#) van patiëntorganisaties Long Covid Nederland, Kinderen met Long Covid en PostCovid NL.

Aanleiding

Het post-COVID-syndroom, ook wel long COVID of *post-acute sequelae SARS-CoV-2 infection* (PASC) genoemd, verwijst naar de aanhoudende gezondheidsproblemen die sommige mensen ervaren na herstel van een besmetting met SARS-CoV-2, het virus dat de ziekte COVID-19 veroorzaakt. Deze gezondheidsproblemen kunnen variëren van mild tot ernstig en kunnen aanhoudende symptomen omvatten zoals vermoeidheid, kortademigheid en concentratieproblemen, evenals effecten op langere termijn zoals schade aan hart, longen en hersenen.

¹ Kaderregeling betreffende staatssteun voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie, (2014/C 198/01), artikel 15 onder ee).

² Definitie van een zorginstelling: artikel 5, lid 1, Wet toelating zorginstellingen.

Er is nog veel onduidelijk over het ziektebeeld en op dit moment zijn er geen behandelingen beschikbaar die (de oorzaken van) post-COVID klachten kunnen verminderen of wegnemen. Door het gebrek aan gevalideerde behandelingsopties voeren patiënten en artsen nu individuele experimenten uit, wat resulteert in resultaten zonder generaliseerbare kennis, maar vooral ook veel risico's met zich meebrengt. Daarnaast zijn inzichten op dit moment veelal gebaseerd op anekdotische verslagen en preliminaire studies. De markt levert zodoende niet de gewenste resultaten op. Subsidieering is nodig om tot gecoördineerd onderzoek te komen en de spelers op de markt met elkaar te verbinden. Het gaat hier om maatschappelijke vragen en ontwikkelingen die bijdragen tot verbetering van de zorg. Door de gelaagdheid van de problemen kunnen de spelers op de markt dit niet zelf oppakken. Om de problematiek beter te begrijpen en te komen tot kennis die kan leiden tot mogelijke behandelingen is gecoördineerd onderzoek noodzakelijk.

Post-COVID programma

ZonMw heeft van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) de opdracht ontvangen voor een post-COVID programma voor de financiering van onderzoek naar post-COVID, versterken van de kennisinfrastructuur en het inrichten van een onderzoeks- en expertisenetwerk. Het programma dient een maatschappelijk belang; het ontwikkelen en toepassen van praktijkrelevante kennis om bij te dragen aan het voorkomen en verminderen van post-COVID problematiek en een zo goed mogelijk herstel. De doelstelling van het post-COVID programma is het vergroten en delen van kennis en expertise over post-COVID voor diagnose, behandeling en het optimaliseren van zorg. Deze subsidieoproep maakt deel uit van het post-COVID programma.

Patiëntvragen op het gebied van klinisch onderzoek post-COVID

Op verzoek van ZonMw hebben Long Covid Nederland, Kinderen met Long Covid en PostCovid NL een [achterbanraadpleging](#) uitgevoerd. De raadpleging onder post-COVID patiënten is opgezet om de voornaamste uitdagingen bij het behandelen van hun klachten in kaart te brengen en te bepalen welke oplossingen het meest dringend en gewenst zijn vanuit het patiëntperspectief.

Klinische onderzoeksonderwerpen relevant voor deze oproep.

Binnen deze subsidieoproep is onderzoek mogelijk naar de onderwerpen voor klinisch onderzoek geprioriteerd in de achterbanraadpleging onder A. *Behandeltrijs*. In aanmerking voor financiering komt onderzoek naar de behandeling van de meest beperkende klachten van patiënten met post-COVID, zijnde:

1. Post-exertionele malaise (PEM).
2. Cognitieve problemen (concentratieproblemen/geheugenproblemen/hersennmist en overprikkeling).
3. Orthostatische intolerantie/Postural orthostatic tachycardia syndrome (POTS)/dysautonomie.
4. Uitputting in brede zin (ook in afwezigheid van PEM).

Voor de onderwerpen geprioriteerd in de achterbanraadpleging onder B. *Overig onderzoek* wordt verwezen naar de subsidieoproep: [Biomedische kennishiaten post-COVID](#).

3. Voorwaarden en verplichtingen

Bij het aanvragen van subsidie bij ZonMw zijn er rechten, voorwaarden en verplichtingen om rekening mee te houden. Deze volgen uit de [Algemene wet bestuursrecht \(Awb\)](#). Titel 4.2 van de Awb bevat specifieke bepalingen die van toepassing zijn op subsidies van ZonMw. Daarnaast zijn de [Algemene subsidiebepalingen ZonMw](#) van toepassing.

3.1. Voorwaarden

Uw subsidieaanvraag moet aan onderstaande voorwaarden voldoen om in behandeling te kunnen worden genomen.

U kunt alleen een uitgewerkte subsidieaanvraag indienen als uw ingediende projectidee in deze subsidieronde een positief advies tot uitwerken heeft gekregen. Overweegt u ondanks een negatief advies toch een uitgewerkte subsidieaanvraag in te dienen? Dan verzoek ik u vriendelijk hierover zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk binnen 3 weken na ontvangst van het advies, contact op te nemen via covid19@zonmw.nl.

Randvoorwaarden

De te honoreren projecten moeten voldoen aan de volgende voorwaarden:

- Binnen deze subsidieoproep is alleen onderzoek mogelijk naar behandelmogelijkheden voor de meest beperkende klachten van patiënten met post-COVID, zoals opgenomen in de achterbanraadpleging.
- Coördinatie, organisatie en ondersteuning van onderzoek is essentieel voor de uitvoering van complex en veelomvattend onderzoek zoals noodzakelijk is voor post-COVID. Om versnippering te voorkomen en overstijgende analyses mogelijk te maken dient het onderzoek aansluiting te vinden bij het [Post-COVID Netwerk Nederland](#). De methoden en de manier van dataverzameling dienen te worden afgestemd met het netwerk. Tevens dient de disseminatie en implementatiestrategie van het onderzoek afgestemd te worden met het netwerk om kennisuitwisseling, doorgeleiding en implementatie te bevorderen.
- Projecten dienen op korte termijn te starten, uiterlijk binnen 2 maanden na honorering.

Buiten de scope van deze subsidieoproep valt:

- Onderzoek naar reeds beschikbare behandelmethodes voor post-COVID, zoals paramedische herstellzorg en revalidatietrajecten valt buiten de scope van de oproep. Onderzoek naar toepassing van behandeling buiten een geregistreerde indicatie wordt niet uitgesloten in deze oproep.

3.1.1. Wie kunnen er aanspraak maken op subsidie?

De volgende partijen kunnen aanspraak maken op (een gedeelte van de) subsidie:

1. Nederlandse onderzoeksorganisaties in de zin van het EU staatssteunrecht³.
2. Uitvoerders van een wettelijke taak/belangenorganisaties die voor dit project belangenbehartigende activiteiten uitvoeren. U moet in de subsidieaanvraag aangeven welke wettelijke taak of belangenbehartigende activiteiten u in dit verband uitvoert.
3. Nederlandse zorginstellingen⁴
4. Nederlandse private partijen (met winstoogmerk)

3.1.2. Staatssteun voorkomen

ZonMw verstrekt geen subsidie als dit leidt of kan leiden tot het verlenen van onrechtmatige staatssteun⁵. Voor deze subsidieronde geldt daarom de volgende staatssteunmaatregel:

DAEB vrijstellingsbesluit

Indien (een deel van) de binnen een project uit te voeren activiteiten voor deze subsidieoproep door ZonMw worden aangemerkt als een Dienst van Algemeen Economisch Belang ('DAEB'), betekent dit dat er specifieke financieringsvoorwaarden en regels voor de begroting zijn. In [Bijlage 1 – Staatssteun – DAEB](#) vindt u meer informatie over het DAEB Vrijstellingsbesluit, evenals de vereisten van het DAEB Vrijstellingsbesluit waaraan moet worden voldaan.

Meer informatie over staatssteun vindt u op de ZonMw-webpagina [Vrijstellingverordeningen staatssteun](#).

3.1.3. Samenwerking en bijdrage van derden

ZonMw stimuleert samenwerking tussen en deelname van partijen. Daarbij geldt dat geen subsidie wordt verstrekt als afspraken leiden of kunnen leiden tot het verlenen van onrechtmatige staatssteun of als daardoor niet aan de [Algemene subsidiebepalingen ZonMw](#) of voorwaarden van de subsidieoproep kan worden voldaan.

Er dient zoveel mogelijk in gezamenlijkheid te worden gewerkt, reeds bij de uitwerking van het subsidievoorstel. Daarbij is het van belang om ook verschillende disciplines, patiënten en ketenpartners te betrekken in het onderzoek. Patiëntparticipatie in de projectgroep of consortium is vereist, als partner vanaf protocol ontwikkeling.

Uit de subsidieaanvraag en begroting moet duidelijk naar voren komen:

³ Kaderregeling betreffende staatssteun voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie, (2014/C 198/01), artikel 15 onder ee).

⁴ Definitie van een zorginstelling: artikel 5, lid 1, Wet toelating zorginstellingen

⁵ Artikel 107 VWEU.

- Met welke partijen samengewerkt wordt. Beschrijf per partij op welke manier deze actief bijdraagt aan het project; dit zijn in elk geval partijen die op de begroting voorkomen als een partij die aanspraak wenst te maken op een deel van de subsidie. Ook partijen die voor eigen rekening en risico actief bijdragen, maken onderdeel uit van de samenwerking.
- Met welke partij(en) een sponsorovereenkomst zal worden aangegaan en wat de in-natura of geldelijke bijdrage is.
- Welke partijen worden ingehuurd of indien dit nog niet bekend is, voor welke activiteiten wordt voorzien dat dit door derden zal worden uitgevoerd en de daarvoor te maken kosten (inclusief btw). Zie voor meer informatie en de voorwaarden voor inhuur/opdracht de [ZonMw-webpagina Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#).
- Op welke wijze vorm wordt gegeven aan patiëntparticipatie binnen het onderzoek.

Samenwerking en sponsoring moeten definitief geregeld zijn bij het indienen van de uitgewerkte subsidieaanvraag.

Letter of Commitment

Omdat ZonMw zeker wil weten dat samenwerkende partijen/sponsors van een project zich juridisch hebben verplicht tot de toegezegde bijdrage, is een Letter of Commitment per samenwerkende partij/sponsor bij het indienen van de uitgewerkte subsidieaanvraag verplicht. Gebruik hiervoor het voorbeeld op de [ZonMw-webpagina Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#).

Samenwerkings- en sponsorovereenkomst

Op de [ZonMw-webpagina Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#) vindt u meer informatie over de verschillende vormen van samenwerken en bijdragen (sponsoring/opdracht) met voorbeeldovereenkomsten als hulpmiddel bij het opstellen van de betreffende overeenkomst en de voorwaarden waaraan de overeenkomst moet voldoen in de daarbij horende uitleg. De op deze webpagina en in de uitleg genoemde voorwaarden maken integraal onderdeel uit van deze subsidieoproep. Indien ZonMw concept samenwerkings- en/of sponsorovereenkomst(en) opvraagt, verleent zij de subsidie op voorwaarde dat de overeenkomst(en) door haar geaccepteerd wordt/worden.

3.1.4. Welk bedrag kunt u aanvragen?

Het totale beschikbare subsidiebudget in deze subsidieronde bedraagt €6.000.000,-. Er geldt geen maximum budget per project. Het streven is om met deze subsidieronde tenminste financiering te verstrekken aan alle 4 klinische onderzoeksonderwerpen relevant voor deze oproep.

- Het budget dient realistisch en goed onderbouwd te zijn. U wordt dringend verzocht een budget op te stellen dat passend is bij de reikwijdte van het project. Cofinanciering is mogelijk en in bepaalde typen projecten wenselijk.
- De looptijd van de projecten bedraagt maximaal 24 maanden. De projecten dienen tevens uiterlijk 31 december 2026 afgerond te zijn, conform de looptijd van het post-COVID programma.
- Reserveer 10% van uw projectbudget voor communicatie en implementatie. Neem dit op in de begroting bij de uitgewerkte subsidieaanvraag.
- Kosten voor datamanagement, o.a. voor de inzet van een datasteward en voor aanvullende activiteiten en/of diensten voor FAIR datamanagement. Geef een realistische begroting of neem als richtlijn ongeveer 3-5 % van het onderzoeksbudget.
- Neem een vergoeding voor patiëntparticipatie op in de begroting van de uitgewerkte subsidieaanvraag.
- Accountantskosten tot een maximum van € 3.500,- mogen bij projecten van € 125.000,- of meer opgenomen worden in de begroting. Door de wijziging van de Algemene subsidiebepalingen ZonMw per 1 april 2022 moet er na afronding van een project van € 125.000,- of meer naast de financiële eindverantwoording ook een controleverklaring van een accountant aangeleverd worden. Universiteiten en universitair medische centra mogen accountantskosten niet opnemen in de begroting. Met deze instellingen zijn aparte afspraken gemaakt over de vereiste accountantsverklaring. Neem hiervoor contact op met uw financiële afdeling.
- Indien u volgens de volledig gouden Open Access route publiceert, mag u kosten voor Open Access publicaties opnemen in de projectbegroting. Dit kan tot een maximumbedrag van € 5.000,-. In de begroting neemt u 'Open Access' als aparte budgetregel op. Zie voor meer informatie over Open Access hoofdstuk 3.1 en de ZonMw-webpagina [Open Access](#).

3.1.5. Praktische voorwaarden

Uitgewerkte aanvraag

- Schrijf uw aanvraag in het Engels.
- Het is verplicht om bij een uitgewerkte subsidieaanvraag een begroting toe te voegen, gebruik hiervoor het [DAEB begrotingsformat](#). Het totale bedrag mag niet meer dan 15% afwijken van het aangevraagde bedrag van het projectidee.
- Reserveer 10% van uw projectbudget voor communicatie en implementatie.
- Kosten voor datamanagement, o.a. voor de inzet van een datasteward en voor aanvullende activiteiten en/of diensten voor FAIR datamanagement. Geef een realistische begroting of neem als richtlijn ongeveer 3-5% van het onderzoeksbudget.
- Neem een vergoeding voor patiëntparticipatie op in de begroting.
- De volgende bijlage(n) zijn verplicht om toe te voegen:
 - Wanneer er sprake is van samenwerking en/of sponsoring: een [Letter of Commitment](#) per samenwerkende partij.
- De volgende bijlage is optioneel om toe te voegen: Max. 2 A4 met figuren en tabellen.

Wanneer een bijlage niet verplicht is wordt deze bijlage niet meegenomen bij de beoordeling van uw aanvraag. Uitzondering is een optionele bijlage waar figuren en/of tabellen aangeleverd worden. Deze bijlage is dan ook een onderdeel van de beoordeling.

3.2. Verplichtingen

Verplichtingen zijn van toepassing wanneer u een subsidie krijgt toegekend. Hiervoor volgt ZonMw de [Algemene subsidiebepalingen ZonMw](#). Daarnaast zijn ook de volgende verplichtingen van toepassing:

- **Open Access**
Alle publicaties die voortkomen uit (wetenschappelijk) onderzoek dat geheel of gedeeltelijk door ZonMw gefinancierd is, moeten Open Access beschikbaar gesteld worden (conform ZonMw Open Access beleid). ZonMw accepteert verschillende Open Access routes. Naast artikelen, moedigt ZonMw ook aan om andere type (wetenschappelijke) publicaties Open Access beschikbaar te stellen (zoals *monographs*, boeken, *conference proceedings* en *grey literature*), maar ook onderzoeksdata en kennisproducten van praktijkgericht onderzoek (zoals modellen, protocollen, prototypen, digitale tools, demonstraties).
Voor meer informatie over het ZonMw Open Access beleid, de volledige voorwaarden en mogelijkheden, verwijzen we u naar [onze website](#).
- **Voorwaarden voor valorisatie**
ZonMw streeft naar brede toegankelijkheid van door haar gesubsidieerde projecten, daarom, dienen de [tien principes voor Maatschappelijk Verantwoord Licentiëren](#) (MVL) te worden toegepast bij licentiëring van resultaten. Beschrijf indien van toepassing hoe aanspraak op intellectueel eigendom is geregeld met samenwerkende partijen en eventueel derden. Geef ook aan hoe deze partijen de tien principes zullen naleven.

4. Beoordeling en prioriteitstelling

4.1. Beoordelingsprocedure

Voor de procedures voor de beoordeling van subsidieaanvragen verwijzen we u naar de infographic '[in 10 stappen subsidie aanvragen](#)' en naar de [procedurebrochure aanvragers](#).

Deze subsidieronde is opgebouwd uit 2 fases: een projectideefase en een uitgewerkte aanvraagfase. Tijdens de projectideefase beoordeelt de commissie de projectideeën op relevantie en globaal op kwaliteit, waarbij de weging op relevantie zwaarder zal wegen. De relevantie vanuit het patiëntperspectief wordt door ervaringsdeskundigen beoordeeld. Alleen de meest relevante en meest kansrijke projectideeën krijgen een positief advies om het projectidee uit te werken tot een volledige subsidieaanvraag.

Tijdens de uitgewerkte aanvraagfase wordt uw subsidieaanvraag door referenten op kwaliteit beoordeeld. De referenten die uw subsidieaanvraag beoordelen zijn deskundig, maar zijn niet betrokken bij uw aanvraag. De kwaliteitsbeoordelingen van de referenten ontvangt u van ons in geanonimiseerde vorm. Daarnaast zal de relevantie van uw subsidieaanvraag beoordeeld worden door een panel van ervaringsdeskundigen, die uw aanvraag specifiek beoordelen vanuit het

patiëntperspectief. Deze beoordelingen zult u tevens in geanonimiseerde vorm ontvangen. U krijgt vervolgens de gelegenheid tot het geven van een schriftelijke reactie (wederhoor). U zult daarna worden uitgenodigd om deel te nemen aan een interview met de programmacommissie.

De beoordelingscommissie geeft een eindoordeel over de relevantie, kwaliteit en de begroting. Zij doet dit op basis van de aanvraag, de beoordelingen van de referenten en ervaringsdeskundigen, het wederhoor en het interview. Hierbij hanteert de commissie de criteria uit deze subsidieoproep. Hieronder staan de relevantie- en kwaliteitscriteria die van toepassing zijn.

4.2. Relevantiecriteria

- **Diversiteit**
Beschrijf hoe er aandacht wordt besteed aan [diversiteit](#) en differentiatie van de doelgroep naar kenmerken zoals [sekse en gender](#), leeftijd, sociaaleconomische situatie, opleidingsniveau, migratie- en culturele achtergrond en seksuele diversiteit, waar relevant voor de thematiek van het project.
- **Participatie van patiënten en/of eindgebruikers**
Beschrijf hoe u belanghebbenden, de einddoelgroep of eindgebruiker die beschikt over ervaringsdeskundigheid betreft bij het project. Met 'betrekken' bedoelen we concreet het raadplegen, advies inwinnen, samenwerken en/of laten (mee)beslissen van betrokkenen bij het opstellen van de subsidieaanvraag en het uitvoeren van het project.
- **Datamanagement en FAIR data**
ZonMw stimuleert optimaal gebruik van data (en andere bronnen voor onderzoek waaronder biologische materialen en software). U hoeft pas na honorering van uw aanvraag een datamanagementplan in te dienen. Indien u geen nieuwe data verzamelt en/of bestaande data gebruikt, vermeld dit dan in uw subsidieaanvraag.
Op de webpagina [Instructies FAIR-datamanagement subsidieaanvragers \(zonmw.nl\)](#) staat uitgelegd wat in projecten gedaan kan worden voor herbruikbare en [FAIR-metadata en data in onderzoeksprojecten](#). Het uitgangspunt is dat u waar mogelijk gebruik maakt van bestaande databestanden. Indien u nieuwe data gaat verzamelen, moet u daarbij zoveel mogelijk aansluiten bij bestaande standaarden, modellen, terminologieën (etc) die in het (post-)COVID onderzoek gebruikt worden. Voor projecten in het post-COVID programma is het verplicht om FAIR-metadata te produceren met de [COVID-19 specifieke FAIR metadata schema's](#). De metadata over uw project en dataset worden vervolgens openbaar gemaakt via de [COVID-19 dataportal](#) van Health-RI.
Wij raden u aan om in een vroeg stadium uw datasteward/-expert te betrekken bij uw aanvraag.
- **Toepassing in termen van impact**
Beschrijf hoe u verwacht impact te realiseren en aan te tonen. Projecten die ZonMw financiert moeten impact hebben. Nieuwe kennis en kunde moet gebruikt worden in praktijk, beleid, onderwijs en/of verder onderzoek. Op onze website leggen we uit wat impact is, hoe we werken aan het realiseren en aantonen ervan en wat we van projectleiders verwachten. Meer informatie vindt u op [de ZonMw-webpagina Impact versterken](#).

Oproep specifieke relevantiecriteria:

- Het onderwerp moet passen binnen de kaders van het post-COVID programma en richt zich op de behandeling van de meest beperkende klachten, zoals beschreven onder sectie 2.
- Het voorgestelde onderzoek houdt rekening met de wensen en aanbevelingen van de patiënt, zoals beschreven onder "algemene aandachtspunten voor onderzoek" in de [achterbanraadpleging](#). Enkel overtuigend onderbouwd kan hiervan worden afgeweken.
- Er is een duidelijk onderbouwd plan om aansluiting te vinden bij het [onderzoeks- en expertisenetwerk \(post-COVID netwerk Nederland\)](#). Er is tevens duidelijk beschreven op welke wijze de infrastructuur van dit netwerk zal worden gebruikt.
- Patiëntparticipatie is een essentieel onderdeel en een vereiste in het project, als partner vanaf protocol ontwikkeling. Er is een duidelijk plan voor het betrekken van belanghebbenden en eindgebruikers bij het project. De aanvraag beschrijft hoe met hen wordt overlegd, advies wordt ingewonnen, wordt samengewerkt en/of hoe zij betrokken worden gedurende de looptijd van het project.
- Het onderzoek richt zich (tevens) op kinderen met post-COVID, enkel overtuigend onderbouwd kan hier van worden afgeweken. We streven ernaar ten minste 1 onderzoek te financieren gericht op kinderen met post-COVID.

- Er is een helder plan voor de doorgeleiding van nieuwe kennis en de resultaten uit het onderzoek richting de zorgpraktijk.
- Er wordt zo veel als mogelijk verbinding gemaakt met lopend (inter)nationaal onderzoek.
- Het onderzoek wordt niet al (inter)nationaal uitgevoerd (aanvrager moet dit overtuigend onderbouwen), of de aanvrager moet overtuigend onderbouwen dat onderzoek in Nederland nodig is naast internationaal onderzoek.
- Nederland heeft een unieke positie om dit te doen, of het betreft onderzoek waarbij we vanuit Nederland een toegevoegde waarde kunnen leveren op dat wat al internationaal is uitgezet.
- Wanneer er met veilige middelen gewerkt kan worden heeft een directe interventie via een experimentele humane studie de voorkeur boven een proefdiermodel.

4.3. Kwaliteitscriteria

- **Doelstelling en vraag- of taakstelling**
Beschrijf de doelstelling en vraag- of taakstelling. Let daarbij op helderheid, reikwijdte en originaliteit.
- **Plan van aanpak**
Beschrijf de gekozen methoden en analyses, inclusief de theoretische en/of empirische onderbouwing. Indien van toepassing dient er een powerberekening te worden toegevoegd.
- **Haalbaarheid**
Maak aannemelijk dat het doel van de subsidieaanvraag binnen de gestelde tijd wordt bereikt met de beschikbare expertise, menskracht, faciliteiten en middelen.
- **Projectgroep of consortium**
Beschrijf hoe de samenstelling van de projectgroep/het consortium bijdraagt aan de kwaliteit van uw onderzoek of project. Het betreft een multidisciplinaire samenstelling, in het consortium/projectgroep zijn alle relevante disciplines vertegenwoordigd.

Meer informatie over deze criteria vindt u in de [procedurebrochure](#).

4.4. Prioriteitstelling

Tijdens de beoordeling van de uitgewerkte subsidieaanvragen weegt de programmacommissie relevantie en kwaliteit aan de hand van onderstaande prioriteringsmatrix. In de matrix weegt relevantie zwaarder dan kwaliteit. Een subsidieaanvraag dient minimaal relevant en van goede kwaliteit te zijn om in aanmerking te kunnen komen voor honorering.

Kwaliteit \ Relevantie	Relevantie		
	Zeer relevant	Relevant	Laag relevant
Zeer goed	1	3	afwijzen
Goed	2	4	afwijzen
Voldoende	afwijzen	afwijzen	afwijzen
Matig	afwijzen	afwijzen	afwijzen
Onvoldoende	afwijzen	afwijzen	afwijzen

Subsidieaanvragen zijn honoreerbaar in de volgorde van prioritering 1 tot en met 4. De aanvragen in de niet-genummerde cellen zijn in geen geval honoreerbaar. Wanneer na toepassing van de prioriteringsmatrix het aantal honoreerbare aanvragen het beschikbare budget overstijgt, dan zal de commissie de volgende aanvullende afwegingsgronden hanteren: Een aanvraag gericht op behandel mogelijkheden voor kinderen met post-COVID krijgt voorrang over een hoger geprioriteerde aanvraag gericht op volwassenen, wanneer er binnen het beschikbare budget geen aanvraag gericht op kinderen geprioriteerd is. Daarnaast kan de commissie ervoor kiezen de eerstvolgende aanvraag die past binnen het budget te honoreren ten koste van de hoger geprioriteerde aanvraag die het budget overschrijdt.

5. Indienen

5.1 Indiening via Mijn ZonMw

Projectideeën kunnen uitsluitend door de hoofdaanvrager ingediend worden via het online indiensysteem van ZonMw ([Mijn ZonMw](#)). Sluitingsdatum voor het indienen van een uitgewerkte subsidieaanvraag is 26 juni 2024, om 14.00 uur.

Het gehele tijdspad voor deze subsidieronde kunt u [hier](#) zien.

5.2 Tips

- ZonMw is vorig jaar overgestapt naar een ander online indiensysteem. Als u nog niet eerder met Mijn ZonMw heeft gewerkt moet u zich eerst registreren als 'Nieuwe gebruiker'.
- Zie voor meer informatie de [Handleiding Mijn ZonMw](#).

Wij raden u aan om, voordat u uw aanvraag digitaal indient, een Word-versie van uw aanvraag te printen (via Mijn ZonMw) en na te lopen op onregelmatigheden. Vooral als u uw aanvraag eerst in Word heeft opgesteld en vervolgens naar Mijn ZonMw heeft gekopieerd, kan het voorkomen dat sommige tekens (zoals aanhalingstekens) niet goed worden omgezet. U kunt dit in Mijn ZonMw zelf corrigeren.

5.3 Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag

De '[Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag](#)' moet ondertekend worden door de bestuurlijk verantwoordelijke en de hoofdaanvrager. De ondertekende verklaring kan ten tijde van indiening van de uitgewerkte subsidieaanvraag toegevoegd worden in Mijn ZonMw of per mail gestuurd worden naar ZonMw, via covid19@zonmw.nl. De verklaring moet uiterlijk 1 week na indiening van de uitgewerkte subsidieaanvraag binnen zijn.

5.4 Inhoudelijke vragen

Neem voor inhoudelijke vragen contact op met: Renske Bolder of Charel Boot, per e-mail via covid19@zonmw.nl of telefonisch via 070 515 03 13.

5.5 Technische vragen

Neem voor technische vragen over het gebruik van het online indiensysteem van ZonMw contact op met de servicedesk: maandag t/m vrijdag van 8.00 tot 17.00 uur, 070 349 51 76, servicedesk@zonmw.nl. Vermeld in uw e-mail uw telefoonnummer, zodat wij indien nodig contact met u kunnen opnemen.

5.6 Downloads en links

Op de ZonMw website leest u meer over:

- de [Algemene subsidiebepalingen ZonMw](#)
- [‘in 10 stappen subsidie aanvragen’](#)
- [Wat dien ik in](#)
- [Voorwaarden en Verplichtingen](#)
- [Beoordeling van subsidieaanvragen](#)
- [Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#)
- [Vrijstelling staatssteun](#)
- [FAIR datamanagement](#)
- [Open Access](#)
- [Implementatie en impact](#)
- [Handleiding Mijn ZonMw](#)
- [Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag](#)
- [Programmapagina post-COVID](#)

6. Bijlagen

- [Bijlage 1 – Staatssteun – DAEB](#)

Bijlage 1 – Staatssteun – DAEB

Wanneer binnen deze subsidieronde subsidie wordt aangevraagd, verstrekt ZonMw de subsidie onder het DAEB Vrijstellingsbesluit⁶, mits aan onderstaande voorwaarden voldaan wordt.

ZonMw heeft de beschreven activiteiten onder het kopje 'doel subsidieoproep' aangemerkt als economische activiteiten van algemeen belang. Voorafgaand aan de subsidieverlening zal ZonMw de subsidieontvanger(s) van de hierboven beschreven activiteiten via een besluit belasten met het beheer van een Dienst van Algemeen Economisch Belang ('DAEB').

De DAEB zal (voor een deel) bestaan uit het uitvoeren van de in het projectvoorstel beschreven activiteiten. De subsidieontvanger(s) die binnen deze subsidieronde subsidie ontvangen zijn op grond van artikel 5 lid 2 van het DAEB Vrijstellingsbesluit verplicht om in hun boekhouding de kosten en de baten die samenhangen met de DAEB activiteiten gescheiden op te nemen van kosten en baten van activiteiten die niet onder de DAEB vallen.

De financiering van het project zal de maximale duur van het project niet overschrijden. De maximale duur van een project zal in lijn met het DAEB Vrijstellingsbesluit in ieder geval niet meer dan 10 jaar bedragen.

Het aangevraagde subsidiebedrag mag niet meer bedragen dan de nettokosten van de voorziene projectactiviteiten. De parameters voor de berekening van de compensatie voor elk project zijn opgenomen in de [begrotingsstukken van ZonMw](#). De berekeningswijzen opgenomen in de begrotingsstukken zijn in overeenstemming met artikel 4 van het DAEB Vrijstellingsbesluit. Gebleken overcompensatie vordert ZonMw op grond van artikel 6 lid 2 van het DAEB Vrijstellingsbesluit terug. Is de looptijd van het project langer dan 3 jaar dan voert ZonMw een tussentijdse controle uit of er sprake is van overcompensatie.

In het geval van een consortium en bij de aanvraag nog onduidelijk is welke partijen aan het consortium deelnemen, is het mogelijk om deze partijen op een later moment aan het consortium toe te voegen. U dient het toevoegen van een nieuwe partij aan het consortium schriftelijk te melden bij ZonMw. De nieuwe partij zal pas onderdeel vormen van het consortium indien ZonMw goedkeuring heeft verleend. Voor alle partijen geldt dat ze afzonderlijk aan alle voorwaarden van het DAEB Vrijstellingsbesluit dienen te voldoen.

Indien blijkt dat de projectactiviteiten niet, of niet geheel zijn verricht, dan wel niet, of niet geheel aan de subsidie verbonden verplichtingen is voldaan, kan ZonMw de subsidie op een lager bedrag vaststellen en uitbetaalde voorschotten(deels) terugvorderen.

⁶ Besluit van de Commissie van 20 december 2011 betreffende de toepassing van artikel 106, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op staatssteun in de vorm van compensatie voor de openbare dienst, verleend aan bepaalde met het beheer van diensten van algemeen economisch belang belaste ondernemingen, 2012/21/EU, PB EU 2012 L7/3.